

Косівський інститут прикладного та декоративного мистецтва ЛНАМ

Кафедра	Дизайн	Рівень вищої освіти	1-й
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Рік навчання	3
Спеціальність	022 Дизайн	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціалізація	022.01 Графічний дизайн	Семестри	6

Додрукарська підготовка Семестр 6

Викладач Стасенко Володимир Васильович професор кафедри дизайну
E-mail Grafika_uad@yahoo.com

Консультації
Адреса к. 15, поверх 2, вул. Міцкевича, 2

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Заняття та консультації з викладачем у стінах інституту відбуваються згідно розкладу у визначені дні та години. Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є листування електронною поштою. В разі необхідності додаткової консультації, ескізи робіт студентів можуть бути надіслані на пошту викладача. Умови листування:

- 1) у листі обов'язково має бути зазначена назва дисципліни та ім'я;
- 2) файли підписувати таким чином: прізвище, назва дисципліни, тема завдання.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Для успішного вивчення дисципліни студенти використовують весь комплекс знань з фундаментальних дисциплін «Рисунок», «Академічний живопис», «Основи комп'ютерної графіки», «Композиція /Кольорознавство», «Шрифт та типографіка», «Фотомистецтво» які вони вивчали протягом 1-2 курсів навчання.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Методичні матеріали.

1. Мартишок В.Т. Основи додрукарської підготовки образотворчої інформації: підруч.: у 2 кн. Кн. 2: Процеси опрацювання образотворчої інформації. Ун. «Україна», 2009. 291 с.
2. Предко Л.С. Проектування додрукарських процесів. Навчальний посібник для ВНЗ. Львів. УАД, 2009, 352 с.

3. Сава В.І. Основи техніки творення книги, авч. посібник. Львів: Каменяр, 2000. 136 с.
2. Візуальний методичний матеріал з методичного фонду кафедри.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет, цифрова фотокамера тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет. Комп'ютерні програми векторної та растрової графіки, необхідні для виконання завдань.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Додрукарська підготовка» - розкриття понять, методів, технічних характеристик та етапів створення видання.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- розкриття функцій та завдань додрукарського етапу опрацювання інформації;
- ознайомлення з елементами та засобами оформлення друкованого видання, їх застосуванням;
- набуття навичок в розробці проекту видання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- основні терміни і визначення додрукарської підготовки видань;
- операції додрукарської підготовки видань;
- критерії оцінки авторського оригіналу;
- специфіку програмних та апаратних засобів додрукарської підготовки;
- способи набору текстової інформації та створення образотворчої;
- особливості поліграфічних норм складання;
- специфіку опрацювання образотворчого матеріалу видання.

Вміти:

- врахувати, виправляти та уникати помилки, що можуть виникнути в процесі друкування;
- правильно визначати технічні параметри видання;
- розробляти концепцію та створювати макет видання;
- визначати та здійснювати підготовку елементів видання;
- самостійно верстати різні види видань;
- здійснювати спуск смуг;
- здійснювати перевірку та підготовку файлів до друку.

Дисципліна формує фахові компетентності (ФК)

- Здатність володіти фаховою термінологією, теорією і методикою дизайну. **(ФК1)**
- Здатність здійснювати творчу діяльність на базі професійних знань та навичок, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну, стилістичну та пластичну мову. **(ФК4)**
- Базові уявлення про фотографію, її комунікативні принципи та сферу застосування; володіння техніками класичної та цифрової фотографії для створення репортажних та рекламних фотозображень. **(ФК6)**

- Здатність володіти основами конструювання літер, каліграфії, акцидентної та набірної типографіки для вирішення професійних дизайнерських задач. **(ФК14)**

Програмні результати навчання

На підставі набутих фахових компетентностей випускник має демонструвати знання та навички з мистецької та освітньої діяльності:

8. Базові уявлення про веб-дизайн та інформаційний дизайн. Володіння принципами візуалізації інформації, розуміння принципів ієрархії у повідомленні. Володіння сучасними знаннями про матеріали і техніки виготовлення поліграфічної продукції, друкарські та після друкарські процеси,

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна вивчається протягом одного семестра 3-го курсу у обсязі 8 кредитів ECTS (240 годин), з них: лекції – 30 годин, практичні заняття – 66 години, самостійна робота – 144 години. Всього курс має 3 модулі та 20 тем.

Пятий семестр: 240 годин: 30 — лекції, 66 — практичні заняття, 144 — самостійні.

МОДУЛЬ 1. Додрукарська підготовка в поліграфічному процесі.

Тема 1. Вступ до цифрової додрукарської підготовки.

Тема 2. Апаратне та програмне забезпечення додрукарської підготовки.

Тема 3. Формати файлів.

Тема 4. Поліграфічні оригінали.

Тема 5. Концепція видання. Розмірні і кількісні параметри видання. Елементи видання.

Тема 6. Створення макету видання.

МОДУЛЬ 2. Додрукарське опрацювання текстової інформації.

Тема 2.1. Складання тексту клавіатурним набором, скануванням, цифровою фотокамерою, начитуванням.

Тема 2.2. Особливості поліграфічних норм. Загальні норми набирання.

Тема 2.3. Робота з різними видами текстів (віршований твір, драматичний твір, таблиці, формули.)

Тема 2.4. Робота з різними елементами тексту (рубрики, колонтитули, колонцифри, скорочення, цитати).

Тема 2.5. Робота з ілюстраціями і пов'язаними з ними текстами.

Тема 2.6. Верстання. Правила верстання.

Тема 2.7. Коректура.

МОДУЛЬ 3. Додрукарське опрацювання текстової інформації.

Тема 3.1. Сутність і призначення поліграфічних систем переробки образотворчої інформації.

Тема 3.2. Способи цифровою отримання зображень. Створення зображень програмними засобами. Цифрова фотографія. Сканування зображень.

Тема 3.3. Корекція зображень (корекція відсканованих зображень; градаційна, частотна корекція; масштабування).

Тема 3.4. Трепінг, муар та інші помилки, шляхи їх усунення.

Тема 3.5. Кольороподіл.

Тема 3.6. Основи растрування.

Тема 3.7. Кольоропроба.

Тема 3.8. Перевірка та підготовка файлів до друку..

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми завдань розкриваються шляхом лекційних та практичних занять. Самостійна робота студентів спрямована на завершення практичних завдань. Зміст самостійної роботи складає пошук додаткової інформації та її аналіз, виконання ескізів та оригіналів.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є залік. Для отримання семестрової оцінки необхідно пройти рубіжні етапи контролю у формі модульних переглядів результатів виконання практичних завдань студентів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен, курсовий проект (робота), практика	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Під час занять необхідно вимкнути звук мобільних телефонів як студентам, так і викладачу. За необхідності студент має запитати дозволу вийти з аудиторії.

Вітається власна думка за темою заняття, креативність студента, аргументоване відстоювання позиції та толерантне відношення до колег.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Пропускати заняття без поважних причин недопустимо (причини пропуску мають бути підтвержені). Запізнення на заняття не вітаються. Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (під час композиційного пошуку рішення теми, виконанні ескізів та оригіналів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю помічені елементи плагіату, студент втрачає право отримати бали за виконане завдання.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
Модуль 1. Додрукарська підготовка в поліграфічному процесі.						
1-й тижд	1	лекція	Тема 1. Вступ до цифрової додрукарської підготовки. Роль та місце дисципліни в системі підготовки фахівців видавництва і поліграфії. Поняття додрукарської підготовки. Етапи та операції додрукарської підготовки. Традиційна та цифрова додрукарська підготовка.	2		
1-й тижд 2-й тижд.	2	лекція практичні	Тема 2. Апаратне та програмне забезпечення додрукарської підготовки. Система додрукарської підготовки. Обладнання для введення цифрових зображень і текстової інформації в комп'ютер. Обладнання для растрування і виводу зображень. Обладнання для виготовлення форм. Програмні засоби додрукарської підготовки: програми для роботи з	2 8		

			текстом, для роботи з растровими і векторними зображеннями, програми верстання, програми спуску смуг, додаткові програми.			
3-й тижд.	3	лекція практичні	Тема 3. Формати файлів. Формати текстових файлів. Формат PDF. Особливості PDF-документу. PostScript-файл. Специфіка мови PostScript.	2 4		
4-й тижд.	4	лекція практичні	Тема 4. Поліграфічні оригінали. Поняття поліграфічного оригіналу. Види поліграфічних оригіналів. Авторський оригінал. Видавничий оригінал. Оригінал-макет. Репродукований оригінал-макет. Оригінали ілюстрацій. Вимоги до авторського оригіналу ілюстрацій. Складові авторського оригіналу. Розмітка авторського оригіналу.	1 2	Поточний перегляд	
4-й тижд.	5	лекція практичні	Тема 5. Концепція видання. Розмірні і кількісні параметри видання. Елементи видання. Значення концепції видання. Побудова концепції видання. Фактори, що визначають концепцію видання. Складові концепції видання. Основні розмірні та кількісні параметри видання. Формат видання. Обсяг видання. Видавнича структура видання. Матеріальні складові книги (обкладинка, книжковий блок, форзац, корінець). Складові внутрішньої (змістової) частини книги: службова; вступна; основна; заключна.	1 2		
5-й тижд.	6	лекція практичні	Тема 6. Створення макету видання.	2 4	Модульний перегляд	

			Макет видання. Значення макета видання. Елементи макета видання. Види макетів видань: типовий схематичний макет; ескізний посторінковий макет; точний посторінковий макет; оригінал-макет. Модульні сітки. Застосування модульних сіток. Види модульних сіток. Колонкова сітка.			
Модуль 2. Додрукарське опрацювання текстової інформації.						
6-й тижд.	7	лекція практичні	Тема 2.1. Складання тексту клавіатурним набором, скануванням, цифровою фотокамерою, начитуванням. Поняття текстової інформації. Способи набору тексту. Набірно-відливний (типографський) набір тексту. Набірно-фотографічний (фотонабір) набір тексту. Набірно-друкарський (комп'ютерний) набір тексту. Клавіатурний набір. Занесення інформації цифровим фотоапаратом. Занесення інформації скануванням. Характеристики сканування тексту.	1 2		
6-й тижд.	8	лекція практичні	Тема 2.2. Особливості поліграфічних норм. Загальні норми набирання. Вимоги до інформаційного повідомлення. Поліграфічні норми складання текстової інформації. Технічні правила набору змісту. Технічні правила набору заголовків. Технічні правила набору окремих частин тексту.	1 2		
7-й тижд.	9	лекція практичні	Тема 2.3. Робота з різними видами текстів (віршований твір, драматичний твір, таблиці, формули.) Оформлення простих текстів. Виокремлювання в тексті. Види виокремлень. Оформлення складних	1 2		

			текстів. Опрацювання віршованих творів. Робота з драматичними творами. Підготовка текстів з таблицями та формулами.			
7-й тижд.	10	лекція практичні	Тема 2.4. Робота з різними елементами тексту (рубрики, колонтитули, колонцифри, скорочення, цитати). Специфіка підготовки колонтитулів та колонцифр. Особливості оформлення рубрик. Робота по підготовці та верстанні цитат, врізок. Оформлення скорочень.	1 2	Поточний перегляд	
8-й тижд.	11	лекція практичні	Тема 2.5. Робота з ілюстраціями і пов'язаними з ними текстами. Етапи роботи над ілюстративним матеріалом видання. Види ілюстрацій видання: ілюстрації за методом відображення дійсності, науково-пізнавальні ілюстрації, ілюстрацій за значенням і зв'язками з текстом. Функції ілюстрацій в виданні. Види верстки ілюстрацій. Прийоми розташування ілюстрацій на сторінках видання. Підписи до ілюстрацій. Рубрикація видання. Види рубрик.	2 4		
9-й тижд.	12	лекція практичні	Тема 2.6. Верстання. Правила верстання. Етап верстання у додрукарській підготовці. Види верстання. Загальні правила верстання сторінок. Тема 2.7. Коректура. Поняття коректури. Коректурний відбиток. Види коректурних відбитків. Вимоги до коректурних і пробних відбитків. Коректорське	2 4	Модульний перегляд	

			читання. Коректурні знаки. Загальні правила використання коректурних знаків.			
			Додрукарська підготовка оригіналів			
Модуль 3. Друкарське опрацювання образотворчої інформації. Підготовка документа до друку.						
10-й тижд.	13	лекція практичні	Тема 3.1. Сутність і призначення поліграфічних систем переробки образотворчої інформації. Образотворча інформація в додрукарській підготовці. Цифрова обробка зображень. Етапи роботи з образотворчою інформацією. Середовища обробки образотворчої інформації.	1 2		
10-й тижд. 11-й тижд.	14	лекція практичні	Тема 3.2. Способи цифровою отримання зображень. Створення зображень програмними засобами. Цифрова фотографія. Сканування зображень. Підходи до представлення графічної інформації. Растр та растрова графіка. Переваги та недоліки растрової графіки для поліграфічного відтворення. Векторна графіка та її представлення. Переваги та недоліки векторної графіки для поліграфічного відтворення. Особливості введення образотворчої інформації шляхом фотографування. Сканування зображень. Параметри сканування образотворчих оригіналів. Корекція відсканованих зображень.	2 4		
11-й тижд. 12-й тижд.	15	лекція практичні я	Тема 3.3. Корекція зображень (корекція відсканованих зображень;	2 4	Поточний перегляд	

тижд.			градаційна, частотна корекція; масштабування). Масштабування растрових та векторних зображень. Градаційна корекція. Оптимізація яскравості та контрасту зображень. Застосування фільтрів у корекції зображень. Загальні правила кольорокорекції. Кадрування зображень.			
12-й тижд.	16	лекція практичні	Тема 3.4. Трепінг, муар та інші помилки, шляхи їх усунення. Тренінг у різних продуктах Adobe. Тренінг у Adobe PhotoShop. Тренінг у Adobe Illustrator. Умови застосування трепінга. Тренінг за рахунок розширення меж об'єкта. Тренінг накладанням фона на об'єкт. Муар. Кути і візуальне сприйняття. Причини виникнення і шляхи запобігання муару. Оверпринт.	1 2		
13-й тижд.	17	лекція практичні	Тема 3.5. Кольороподіл. Поняття і призначення кольороподілу. Загальна та гранична кількість фарб. Створення чорного кольору. Типи кольороподілу: GCR, UCA, UCR. Параметри паперу та фарб. Створення мультитонових зображень.	2 4		
14-й тижд.	18	лекція практичні	Тема 3.6. Основи растрування. Растрування. Створення растрової крапки. Алгоритми побудови растрової крапки. Види растрових крапок. Різновиди технології растрування (Irrational Screening, Y30/Y60, ESCORII та ін.). Стохастичне растрування.	2 4	Поточний перегляд	
15-й	19	лекція	Тема 3.7. Кольоропроба.	2		

тижд.		практичні	Кольоропроба, види кольоропроб. Принципи роботи різних кольоропроб. Кольоропроби різних фірм (DuPont. Screen).	4		
16-й тижд.	20	практичні	Тема 3.8. Перевірка та підготовка файлів до друку. Спуск смуг. Мітки. Пробний відтиск. Перевірка пробних відтисків. Перевірка тексту, макету і композиції. Перевірка кольору. Перевірка комбінованих кольорів. Перевірка друкарського верстата.	6	Модульний перегляд	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Модульний перегляд	0–30
2	Модульний перегляд	0–30
3	Модульний перегляд	0–40
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

90–100 балів («відмінно» за національною шкалою, **A** — за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і професійно виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, крім того, брав участь та переміг (посів 1–3 місце) у міжнародних або усеукраїнських конкурсах та акціях, студентських олімпіадах чи наукових конференціях з мистецтва або дизайну.

82–89 балів («добре» за національною шкалою, **B** — за шкалою ECTS) отримує студент, який добре опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.

75–81 балів («добре» за національною шкалою, **C** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.

64–74 балів («задовільно» за національною шкалою, **D** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).

60–63 балів («задовільно» за національною шкалою, **E** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).

35–59 балів («незадовільно» за національною шкалою, **FX** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем практичного та теоретичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні підсумки поточного перегляду. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота для виконання усіх завдань дисципліни відповідно програми курсу і повторна перездача.

1–34 балів («незадовільно» за національною шкалою, **F**— за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з усіх модулів дисципліни, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не склав екзаменаційного перегляду. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за мистецьку активність студента під час навчання: участь у всеукраїнських художніх виставках, конкурсах та олімпіадах. Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література.

1. Мартишок В.Т. Основи додрукарської підготовки образотворчої інформації: підруч.: у 2 кн. Кн. 2: Процеси опрацювання образотворчої інформації. Ун. «Україна», 2009. 291 с.
2. Предко Л.С. Проектування додрукарських процесів. Навчальний посібник для ВНЗ. Львів. УАД, 2009, 352 с.
3. Сава В.І. Основи техніки творення книги, авч. посібник. Львів: Каменяр, 2000. 136 с.
4. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця. Практичний посібник. Київ: Наша культура і наука, 2006. 560 с.
5. Величко О.М. Видавничо-поліграфічна справа. Практикум з проектування і розрахунку технологічних і виробничих процесів: навч. посіб. К.: Видавничо- поліграфічний центр «Київський університет», 2009. 520 с.
6. Donnie O'Quinn. Digital Prepress Complete. HaydenBooksCarmel, 1996. 766 с.
7. Шевченко В.Е. Характеристика шрифту як способу поліграфічного відтворення тексту. Київський національний ун-т ім. Т. Шевченка. Інститут журналістики. К., 2005. 105с.

Додаткова література.

1. Сеньківський В.М., Осінчук О.І.Класифікація факторів додрукарських процесів// Наукові записки. 2017. 1 (54). С. 60-67
2. Крайнікова Т.С. Коректура: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. К.: Наша культура і наука, 2005. 251 с.
3. Dan Margulis. Makeready: A Prepress Resource. MIS-Press, 1996. 304 p.
4. Губницька Ю.С. Моделі, метод та інформаційна технологія додрукарської підготовки видань. Харків, 2014. 20 с.